

Statens vegvesen

Fylkesmannen i Hordaland
Postboks 7310
5020 BERGEN

Behandlende enhet: Region vest	Saksbehandler/telefon: Kristina Ebbing Wensaas / 55516805	Vår referanse: 16/135533-3	Deres referanse: 201007323/324	Vår dato: 18.10.2016

Uttalelse til planforslag – Områderegulering Vårheia og detaljreguleringsplan for Mjeldheim og Litlevardhei – Arna, gnr. 302 bnr. 1, 12, 15 m.fl. – planID 61730000 – Bergen kommune

Statens vegvesen viser til kunngjøring om offentlig ettersyn datert 01.09.2016.

Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging (BATP), vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. I denne planen uttaler vi oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, forvalter av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Statens vegvesen har vært mye involvert i planprosessen når det gjelder vegkapasitet og avbøtende tiltak som gjelder påkobling til øvrig transportsystem. Vi ser at våre krav til infrastruktur er ivaretatt i planforslaget gjennom rekkefølgekrav og arealbruk.

Statens vegvesen vil likevel påpeke at en utbygging av Vårheia som vist i planforslaget, er i strid med overordnede og lokale mål om å redusere bilbruk og legge til rette for miljøvennlige transportformer. Statens vegvesen fremmer derfor innsigelse til planen i lys av vårt sektoransvar knyttet til å oppnå målet om nullvekst i personbiltrafikken innenfor byområdene.

Saksopplysninger

Planområdet for Vårheia ligger i Arna bydel og er på ca. 1750 daa. Formålet med planen er å tilrettelegge for etablering av et større boligområde. Planen legger til rette for ca. 3400 boliger med tilhørende leke- og uteoppholdsareal, fem barnehager, en barneskole med

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Telefon: 02030
firmapost-vest@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Nygårdsgaten 112
5008 BERGEN

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

flerbrukshall, et mindre senterområde med areal til bl.a. dagligvareforretning og idretts- /miljøanlegg. Planområdet er vist som boligformål i kommuneplanens arealdel 2010–2019 (KPA).

Arealpolitiske føringer for planarbeidet

I NTP er det nedfelt et mål om at all vekst i persontrafikk i byene skal tas med gange, sykkel og kollektiv. Dette er videreført i Regional transportplan for Hordaland (RTP). En viktig del av arbeidet for å nå målene om lavere bilandel er å følge rikspolitiske retningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (BATP), som blant annet fremhever at: *Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.* En forutsetning er derfor at boligutbygging er riktig plassert i forhold til kollektivtilbud, gang- og sykkeltilbud, arbeidsplasser, tjenester og tilbud.

Flere dokumenter, strategier og retningslinjer lokalt i Hordaland og Bergen bygger opp under disse retningslinjene og målene. Eksempler er *Kommuneplanens samfunnsdel: Bergen 2030*, *Sykelstrategi for Bergen 2010–2019*, *Grønn strategi for Bergen*, det nylig vedtatte strategiske temakartet for Bergen 2030, *Kollektivstrategi for Skyss*, *Klimaplan for Hordaland 2014–2030 (med handlingsprogram)* og *Regional plan for folkehelse 2014–2025*. I tillegg vektlegger *Regional areal- og transportplan for Bergensområdet* (under arbeid) de samme målene.

Et annet ledd i arbeidet for å stanse veksten i personbiltrafikken er å sørge for at tilbudet til myke trafikanter og kollektivreisende er av høy standard med tanke på trafiksikkerhet, fremkommelighet og attraktivitet. Riktig plassering av boligutbygging sammen med tilbud som oppleves trafiksikre og attraktive er grunnleggende for å nå nasjonale og lokale mål om flere gående, syklende og kollektivreisende.

Statens vegvesen jobber også for en nullvisjon om null hardt skadde eller drepte i trafikken, og trafiksikkerhet ligger således til grunn i alt arbeidet vi gjør. Vegnormalen (blant annet N100 Veg- og gateutforming) er hjemlet i vegloven § 13, og er en del av det regelverket som søker å ivareta slike interesser. Trafiksikkerhet og fremkommelighet for alle trafikanter ligger til grunn for de tekniske kravene til utforming våre håndbøker gir en oversikt over.

Vår vurdering av planforslaget

Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

I fagnotatet skriver planavdelingen at planforslaget er i strid med rikspolitiske retningslinjer og lokale målsettinger om å begrense privatbilisme, men at området er i tråd med kommuneplanens arealdel, hvor området B47 er vist med boligformål.

Statens vegvesen fremmet ikke innsigelse til sist rullering av KPA til dette punktet. I denne KPA-prosessen ble ikke hensynet til samordnet BATP tillagt vekt i tilstrekkelig grad sett i forhold til de målene som i dag er forankret internasjonalt, nasjonalt og lokalt om å redusere

bilbruk og medførende klimautslipp. Siden den gang har de nevnte ambisjonene om å stanse veksten i personbiltrafikken for alvor gjort seg gjeldende i planleggingsstrategier, og det har skjedd en betydelig holdningsendring i samfunnet forøvrig. Flere signaler tyder på at det ved pågående planarbeid for rullering av KPA ikke er usannsynlig at Vårheia er et av områdene som vil måtte revurderes i lys av nye og sterkere føringer for samordnet BATP. I kommuneplanens samfunnsdel står det: «*Områder som tidligere er avsatt til feltutbygging skal vurderes på nytt ut fra målet om en kompakt bystruktur og nullvekst i biltrafikken*» (s. 36). I det strategiske temakartet for Bergen 2030 (vedtatt 21.9) ligger deler av planområdet innenfor område for fortetting, mens store deler (lengst fra Arna stasjon) ligger utenfor.

Planområdet har en høydeforskjell fra Arna sentrum på 250 meter, og avstanden til boligområdene er på opptil 4 km. Disse forholdene vil gjøre det mindre attraktivt å gå og sykle. Statens vegvesen har tidligere i planprosessen påpekt at spørsmålet om kollektivdekning må avklares i planen. Så vidt vi kan se er dette ikke avklart, og det er store usikkerheter knyttet til dette. Samlet sett kan vi derfor ikke se at planen har kvittert ut problemene med å få til en miljøvennlig transportbruk i området. Planen er i strid med rikspolitiske retningslinjer om samordnet BATP. Utbygging av den typen som planen åpner for, vil bidra til å undergrave målene om nullvekst i personbiltrafikken.

Statens vegvesen kan med bakgrunn i dette ikke anbefale at planen vedtas slik den foreligger. Som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor temaene miljøvennlig transport og samordnet BATP, fremmer Statens vegvesen **innsigelse** til planen.

Vi ser at området nærmest Indre Arna sentrum (BBB01 Mjeldheim) vil kunne samsvare bedre med føringene, og vil derfor anbefale at dette området bygges ut. Vi anbefaler også at en da ser på mulighetene for å utnytte dette området ytterligere, som følge av at det ikke er behov for veganlegg som skal lenger opp i området. Det vil frigjøre mer areal til boligbygging ved BBB01.

Kommentarer til byrådets forutsetninger

Byrådet har i vedtaket om å legge planen ut for offentlig ettersyn lagt inn en liste med forutsetninger før 2. gangs behandling. Disse forutsetningene er per i dag ikke en del av planen, men Statens vegvesen ønsker å gjøre oppmerksom på vår vurdering av dem. Oppsummert vurderer vi at punktene ikke vil veie opp for at planen strider med grunnleggende prinsipp for hvordan vi skal planlegge byer og tettsteder i dag.

Forutsetningen om å ta med busstopp ved E16 i planforslaget ved 2. gangs behandling er en god intensjon, men busstopp her vil vanskelig la seg gjennomføre av hensyn til trafiksikkerhet og fremkommelighet langs europaveg. Statens vegvesen vil motsette seg dette dersom denne forutsetningen tas med ved eventuell 2. gangs behandling.

Regulering av riks- og fylkesveganlegg

I bestemmelse 2.3.4 og 2.4.2 bør det presiseres at detaljtegninger og byggeplaner skal være i tråd med vegnormalene (som innebærer flere normaler enn N100). Det bør også presiseres at byggeplan skal godkjennes før det kan gis igangsettingstillatelse til vegtiltak. Det bør

inngå i bestemmelsene at tiltak på riks- og fylkesveg også vil innebære å inngå gjennomføringsavtale med Statens vegvesen.

Vi vil for ordens skyld også gjøre oppmerksom på at ved ny bruforskrift for fylkesveg, vil avgjørelser som gjelder bruer måtte gå gjennom Vegdirektoratet. Blant annet skal brutegninger godkjennes av Vegdirektoratet. Dette er ivaretatt i bestemmelsene under «rette vegmyndighet».

Rekkefølgekrav

En forutsetning for at det kan bygges boliger i planområdet, er at det er gode og sammenhengende gang- og sykkelforbindelser til jernbanestasjonen og Arna sentrum. Bestemmelse 3.5 forklarer at krav om opparbeiding av veg i bestemmelsene også gjelder tilhørende fortau, sykkelveger osv.

Vi ser at tilbudet til gående og syklende på bruene over E16 (o_SKV10) ikke er ivaretatt i rekkefølgebestemmelsene. Bestemmelse 3.5.1 må derfor endres slik at o_SKV10 eksplisitt nevnes sammen med o_SKV03 og o_SKV04. Bergen kommune har bekreftet i e-post datert 12.10.2016 at dette ved en inkurie ikke ble gjort ved offentlig ettersyn, men at det skal tas med til 2. gangs behandling. Dette er en forutsetning Statens vegvesen legger til grunn for denne uttalelsen.

Konklusjon

Statens vegvesen kan ikke anbefale at planen vedtas slik den foreligger, og fremmer innsigelse med bakgrunn i hensynet til samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging som virkemiddel for å oppnå nullvekst i personbiltrafikken.

Statens vegvesen forventer at arealplaner bygger opp under nullvekstmålet for personbiltrafikken, og at det legges til rette for en konsentrert arealbruk som styrker knutepunkter og bidrar til at flere reiser kollektivt, sykler og går.

Statens vegvesen, Region vest
Med hilsen

Helge Eidsnes
regionvegsjef

Arild Hegrenæs
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

Bergen kommune – Plan og bygningssetaten, Pb 7700, 5020 BERGEN

Hordaland fylkeskommune – Regionalavdelinga, Postboks 7900, 5020 BERGEN